

ESAS NO : 1983/58

KARAR NO : 1983/77

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden ol
olaylara ilişkin ve sıkıyönetim mah
kemelerinin el koyduğu suçlarla gene
ve ortak amaç içerisinde bağlantılı
olan suçlara ait davaların Askeri Y
gı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Seyit Ahmet Karapapak ve arkadaşları.

O L A Y : Suluova İlçesinde meydana gelen ve Şevket Saraçoğlu adli bi
kişinin aracının kurşunlanması nedeniyle, olay zanlılarından olduğu bildirilen kişiler
ele geçirilmesi amacıyla, Suluova Sulh Ceza Hakimliği'nin arama kararına dayanılarak 2
9.1979 günü arama işlemini yapan kolluk kuvvetleri mensuplarına, arama yaptıkları sırada
tabanca ile ateş edildiği, zabıta mensuplarının inşa halinde bir binaya sığınarak yeterli
güç gelinceye kadar orada kaldıktan sonra, muhtelif yerlerde sanıkları yakaladıkları, bi
lece sanıkların 6136 sayılı Yasaya aykırı davranma, görevi nedeniyle devlet memurunu öl
dürmeye teşebbüs ve bu suça iştirak suçlarını işledikleri ileri sürülerek Suluova C.Sa
cılığı'nca talepnameyle kamu davası açılmıştır.

Suluova Sorgu Hakimliği'nce yapılan ilk soruşturma sonunda; Anayasa'nın 124
1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddeleri ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararları karşısında
sanıklara atılı suçun niteliğine göre, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin
ğinden bahisle bu hususta Sorgu Hakimliği'nin görevsizliğine ve dosyanın Ankara Sıkıyö
netim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na gönderilmesine karar verilmiş, Ankara Sıkıyönetim
Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın yetkisizlik kararı üzerine dosyanın intikal ettiği Er
zincan Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca 7.1.1981 günlü iddianameyle suç,
sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ise de; sıkıyönetim ilânından üç aydan
daha önce işlendiğinden sıkıyönetim mahkemelerinin görevine girmeyeceği, ancak Sorgu Ha
kimliği'nce görevsizlik kararı verildiğinden ve Askeri Savcılıkça da görevsizlik karar
verilerek görev uyuşmazlığı çıkarılmasına usulen imkan bulunmadığından dava açmak zorun
luluğunda kalındığından bahisle sanıkların eylemlerine uyan TCK.nun 64. maddesi yoluyla
450/5., 273., 62. ve 6136 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesine göre cezalandırılmaları
istemiyle haklarında 3. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nde kamu
davası açılmıştır.

Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 23.1.1981 gününde
1981/17-17 sayı ile; 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b maddesindeki süre ve bağlantı koşulları

gerçekleşmediği ve davada Adli Yargı yerinin görevli bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Amasya Ağır Ceza Mahkemesi: 19.3.1982 gününde,1981/153-1982/35 sayılı ile; mahkemelerinde yapılan yargılama sırasında soruşturmanın genişletilmesi aşamasında, sanıklardan Hasan Kaplan'ın Suluova İlçesi DİKG/DER üyesi olduğu, dernek faaliyetlerine girdiği, derneğin devrimci yol örgütünün illegal görünümüyle yan kuruluşu halinde bir örgüt şubesi olduğu, dernek mensupları ile birlikte sanığın da devrimci yol militanlarının terör eylemlerine katıldığı, bu yolda Askeri Savcılıkça bir iddianameyle dava açıldığı ve bu iddianamenin 196.sirasında kayıtlı olmak üzere TCK.nun 146/1.maddesine göre tecziyesinin istediği, bu nedenle mahkemelerinde görülmekte olan bu dava ile Askeri Savcılıkça iddianameyle açılan dava arasında bağlantılı olduğu, bu itibarla 1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15.maddelerine göre sıkıyönetim komutanlığından görüş alınmasına karar verilerek dosya esası kapatılmış ve 3.Ordu Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 7.5.1982 günlü, yazısı ile davada Adli Yargı yerince görevsizlik kararı verilerek suç dosyasının 3.Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığına gönderilmesinin istenmesi üzerine, Amasya Ağır Ceza Mahkemesi'nce bu kez 18.5.1982 gününde, 1982/233-74 sayı ile; sanıklardan Hasan Kaplan hakkında sıkıyönetim askeri mahkemesinde TCK.nun 146/1.maddesinin uygulanması istemiyle açılmış bir dava bulunduğu ve bu dava ile mahkemelerindeki dava arasında 1402 sayılı Yasa'nın 13.maddesinde belirlenen bağlantı koşulunun gerçekleştiği ve davada mahkemelerinin görevsiz bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı verilmiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlıklar Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Suat Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 7.3.1982 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hâkimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Dâimî Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun davada Askeri Yargının görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suç, 12.9.1980 günü sıkıyönetim kapsamına alınan Amasya İl Suluova İlçesinde 24.9.1979 gününde yani, sıkıyönetim ilânından üç aydan önce işlenmiş

Sanıkların üzerlerine atılı suçu, özel ve kişisel bir nedenle işlediklerindeki dosyada herhangi bir bilgi ve bulgü yer almanakta, aksine suçun işleniş biçiminde sanıklardan birinin Dev-Yol militanları ile birlikte kimi eylemlere katıldığına, Ama

Ağır Ceza Mahkemesi'ne belirlenmesi karşısında suçun, politik ve ideolojik ^{bir} amaçla işlediği ortaya çıkmaktadır.

Politik ve ideolojik amaçla işlenen ve yaşam hakkına yönelik bulunan suçun, MGK'nın 7 sayılı kararı'nın 4.maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilânına neden olan olmaları ile ilişkili bulunmaktadır.

Atılı suçlar, her ne kadar sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesi kapsamında dışında kalmış ise de, aynı maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulunu içermektedir.

Zira Anayasa Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılan yargılamada, soruşturmanın genişletilmesi aşamasında sanıklardan Hasan Kaplan'ın Suluova İlçesi DİKK-DER üyesi olduğu, derneğin devrimci yol örgütünün illegal görünümüyle yan kuruluşu bulunduğu, bu sanığın Devrimci Yol militanları ile birlikte muhtelif terör eylemlerine katıldığına Askeri Sicil Sicilcilikçe bu sanıkla ilgili olan amaçlı bir davayla ilgili iddianameden anlaşıldığı belirlenmiş, dosyada örneği ekli ve onaylı iddianamenin bu sanığa ilişkin 196.sirasında, sanığın Dev-Yol örgütünün Suluovadan gerçekleştirdiği eylemlere katıldığına işaret edilmiştir.

Ayrıca dosyada bulunan Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 12.1.1983 günlü, 1981/448 sayılı yazısında "Adli ve Askeri Yargı yerlerinde görevsizlik kararı verilen dava ile sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan Yeni Çeltik THKP-C/DEV-YOL isimli dava dosyasındaki sanıklardan kimilerinin aynı olduğu ve her iki dava arasında bağlantı bulunduğu belirlenmekte ise de daha önce görev uyuşmazlığı olduğundan öncelikle uyuşmazlığın çözümünden sonra davada Uyuşmazlık Mahkemesince görevli kılınır ise irtibat ve birleştirme hususunun düşünüleceği" belirlenmiş bu suretle bağlantının varlığı sıkıyönetim askeri mahkemesinde de kabul edilmiştir.

Bu duruma göre 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesindeki bağlantı koşulu gerçekleştiğinden ve sanıklardan Ahmet Karapapak CHP'nin kayıtlı üyesi olduğunu, Ahmet Özer aynı partinin Gençlik Kolları üyesi bulunduğunu belirttiğinden 2310 sayılı Yasa'nın ek-1.maddesindeki koşulda gerçekleşmiş olmakla davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenlerle Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 23.1.1981 günlü, 1981/17-17 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

.../...

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 23. 1.1981 günlü, 1981/17-17 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 7.3.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Kenan Terzioğlu <i>K. Terzioğlu</i>	Üye İsmail Oğuz <i>I. Oğuz</i>	Üye Nevzat Doğan <i>N. Doğan</i>	Üye Ali Suat Erkoç <i>A. Erkoç</i>
	Üye Yaşar Çiftçioğlu <i>Y. Çiftçioğlu</i>	Üye Ergun Argon <i>E. Argon</i>	Üye Nail Yücel <i>N. Yücel</i>

D/E

1983/58